

Nadeelcompensatieregeling Leidingen HARDINXVELD-GIESSENDAM

Het college van burgemeester en wethouders van HARDINXVELD-GIESSENDAM ,

gelet op de artikelen 3:4 en 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16 van de Leidingenverordening.

besluit vast te stellen de volgende beleidsregels:

Nadeelcompensatieregeling Leidingen HARDINXVELD-GIESSENDAM

I Algemeen

Begripsbepalingen en reikwijdte

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

a.	gemeente:	de gemeente HARDINXVELD-GIESSENDAM.
b.	college:	het college van burgemeester en wethouders van de gemeente HARDINXVELD-GIESSENDAM.
c.	vergunning:	een vergunning als bedoeld in artikel 2.1.5.2 van de Algemene Plaatselijke Verordening of een ander daarmee gelijk te stellen schriftelijke toestemming.
d.	leiding:	kabels en leidingen, mantelbuizen daaronder begrepen, die dienen of kunnen dienen tot transport van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen dan wel van energie of informatie en waarmee het algemeen belang wordt gediend, inclusief de daarbij horende onder- en bovengrondse onderdelen van het netwerk zoals kasten, afsluiters en trafohuisjes, met uitzondering van kabels als bedoeld in de Telecommunicatiewet.
e.	verzoek:	een verzoek om nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 3 van deze regeling.
f.	belanghebbende:	netbeheerder die een conform vergunning aangelegde leiding ten gevolge van de oprichting van gebouwen of de uitvoering van werken door de gemeente moet verleggen.
g.	netbeheerder:	leidingexploitant/eigenaar of beheerder van een leiding die conform een vergunning is aangelegd.
h.	schadebedrag:	financieel nadeel dat de belanghebbende lijdt als gevolg van de oprichting van gebouwen of de uitvoering van werken door de gemeente.
i.	nadeelcompensatie:	het bedrag dat op basis van deze regeling als schadevergoeding wordt toegekend aan belanghebbende.
j.	rijzen:	het verticaal omhoog verplaatsen zonder onderbreking van een leiding.
k.	combicoördinator:	door de netbeheerders uit hun midden gezamenlijk aangewezen coördinator die gezamenlijke verleggingen coördineert.
l.	vitale transportleiding:	leiding als bedoeld in artikel 1 lid sub d van dit artikel die gekwalificeerd kan worden als een elektriciteitskabel met een nominale spanning van 23 kV en hoger, een gasleiding met een nominale druk van 1 bar en hoger, een waterleiding met een nominale diameter van 400 mm en groter of een stadsverwarmingsleiding van DN80 en groter.
m.	openbare ruimte:	een voor het publiek toegankelijke plaats, waaronder begrepen een weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, waarvan de gemeente ten minste mede-eigenaar is.

2. De begripsbepalingen van de Telecommunicatieverordening HARDINXVELD-GIESSENDAM zijn op deze regeling voor zover noodzakelijk ook van toepassing, tenzij daarvan uitdrukkelijk wordt afgeweken.

Artikel 2

Deze regeling is niet van toepassing op het gemeentelijke rioleringsnet, de gemeentelijke verkeerslichten en de gemeentelijke openbare verlichting.

II Nadeelcompensatie

Nadeelcompensatie algemeen

Artikel 3

Indien blijkt dat een netbeheerder als gevolg van de rechtmatige uitoefening door of namens de gemeente van een aan het publiekrecht ontleende bevoegdheid of taak dan wel als gevolg van de oprichting van gebouwen of de uitvoering van werken door de gemeente, de technische noodzaak heeft een conform vergunning aangelegde leiding te verleggen en hierdoor schade lijdt of zal lijden die redelijkerwijs niet of niet geheel tot het normale bedrijfsrisico kan worden gerekend en waarvan een vergoeding niet of niet voldoende is verzekerd, kent het college hem op zijn verzoek, met inachtneming van de hierna volgende bepalingen, een vergoeding toe.

Artikel 4

Het schadebedrag wordt berekend overeenkomstig de bepalingen in hoofdstuk IV van deze regeling. Bij die berekening worden uitsluitend de kosten van uit- en in bedrijfstellen, ontwerp en begeleiding, uitvoering en materiaal betrokken.

Nadeelcompensatie voor leidingen in de openbare ruimte

Artikel 5

Indien de netbeheerder binnen vijf jaar na de datum van vergunningverlening een aanwijzing krijgt tot het verleggen van een leiding of een vitale transportleiding, bedraagt de nadeelcompensatie 100% van het schadebedrag.

Artikel 6

1. Indien de netbeheerder een aanwijzing krijgt tot het verleggen van een leiding in de periode gelegen vanaf vijf tot en met vijftien jaren, gerekend vanaf de datum van vergunningverlening, zal de gemeente 80% van het schadebedrag vanaf het zesde jaar tot 0% vanaf het zestiende jaar trapsgewijs als nadeelcompensatie uitkeren. Een en ander conform het schema als weergegeven in bijlage 2.
2. Indien de netbeheerder een aanwijzing krijgt tot het verleggen van een vitale transportleiding in de periode gelegen vanaf vijf tot en met dertig jaren, gerekend vanaf de datum van vergunningverlening, zal de gemeente 80% van het schadebedrag vanaf het 6e jaar tot 0% vanaf het 31e jaar trapsgewijs als nadeelcompensatie uitkeren. Een en ander conform het schema als weergegeven in bijlage 3.

Artikel 7

Indien de netbeheerder een aanwijzing krijgt tot het verleggen van een leiding na vijftien jaar of van een vitale transportleiding na dertig jaar, gerekend vanaf de datum van vergunningverlening, wordt geen nadeelcompensatie uitgekeerd.

Nadeelcompensatie in geval de leiding van de belanghebbende niet ligt in de openbare ruimte

Artikel 8

De nadeelcompensatie bedraagt 100% van het schadebedrag, indien:

- a. de leiding van de belanghebbende is gelegen in, op of boven grond die hem in eigendom toebehoort, of
- b. de leiding ligt op basis van een zakelijk recht of
- c. op de leiding een gedoogplicht conform de Belemmeringenwet Privaatrecht rust.

Artikel 9

Rusten op de leiding van belanghebbende geen van de rechten als bedoeld in artikel 8, dan is het bedrag waarover de nadeelcompensatie wordt berekend gelijk aan de som van de kosten voor ontwerp en begeleiding en de uitvoeringskosten. De materiaalkosten en de kosten voor het uit en in bedrijf stellen worden niet vergoed.

Algemene bepalingen bij het vaststellen van nadeelcompensatie

Artikel 10

Het college en de netbeheerder zullen bij verwijdering, verlegging of aanpassing van de leiding van belanghebbende elkaars schade zoveel mogelijk beperken.

Artikel 11

Indien vanwege het werk sprake is van meerdere verleggingen van dezelfde leiding, is op de eerste verlegging deze regeling van toepassing en komen de kosten van de overige verleggingen ten laste van de gemeente.

Artikel 12

Geen vergoeding vindt plaats als in de vergunning een bepaling is opgenomen dat binnen een periode van vijf jaren na de datum van vergunningverlening een verlegging van de leiding is te voorzien in verband met binnen die periode uit te voeren werkzaamheden in de openbare ruimte waarin de leiding is gelegen en in deze periode daadwerkelijk een aanwijzing als bedoeld in artikel 19 van deze regeling wordt gegeven.

Artikel 13

Als de aanwijzing niet wordt gegeven binnen de periode bedoeld in artikel 12, dan geldt het toepasselijke vergoedingsregime zoals in deze regeling is opgenomen.

Artikel 14

In gevallen waarin het een zogenaamde verticale verlegging van een leiding met eventuele toebehoren betreft, die het directe gevolg is van grondverzakking, komen de kosten voor rekening van de netbeheerder.

Artikel 15

De nadeelcompensatie wordt bepaald op basis van een vaste prijs als het voorlopig vastgestelde bedrag aan nadeelcompensatie lager is dan €10.000,00. In alle andere gevallen wordt de nadeelcompensatie bepaald op basis van voor- en nacalculatie, tenzij partijen anders zijn overeengekomen.

III BEPALINGEN VAN PROCEDURELE AARD

Vooroverleg

Artikel 16

1. Het college maakt zijn voornemen van een werk zo spoedig mogelijk bekend met een schriftelijke mededeling aan de belanghebbende. Hierin is een omschrijving van het werk opgenomen met vermelding van noodzakelijk te verplaatsen leidingen en/of de vraag aan de netbeheerder in kaart te brengen waar zich noodzakelijk te verplaatsen leidingen bevinden.
2. Voordat het college een mededeling als bedoeld in lid 1 bekend maakt, betreft het de netbeheerder zo vroeg mogelijk bij de gebiedsontwikkeling met als doel een planvorming tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

Artikel 17

Het college streeft naar overeenstemming met de netbeheerder over verplaatsing, uitvoering en planning met als doel een technisch adequate oplossing tegen de maatschappelijk laagste kosten. Het college voert hiertoe vooroverleg met de netbeheerder.

Artikel 18

1. Indien tijdens het vooroverleg blijkt dat er sprake is van aanwezige leidingen die niet noodzakelijk verlegd moeten worden zal de netbeheerder de gelegenheid krijgen om op eigen kosten die leidingen te rijzen, te vervangen of te verwijderen.
2. De in lid 1 bedoelde werkzaamheden worden zodanig ingepland en uitgevoerd dat de oprichting van gebouwen of de uitvoering van werken door de gemeente geen vertraging oplopen.

Aanwijzing tot verlegging

Artikel 19

1. Het college neemt het besluit tot een schriftelijke aanwijzing voor het verleggen een leiding zo mogelijk op basis van overeenstemming, bereikt in het vooroverleg als bedoeld in artikel 17.
2. Indien de netbeheerder gevolg heeft gegeven aan de aanwijzing en er binnen vijf jaar na verzending van de aanwijzing geen begin is gemaakt met de werkzaamheden waarvoor de aanwijzing is gegeven, heeft de netbeheerder recht op volledige vergoeding van alle door hem in redelijkheid gemaakte kosten.

Verzoek om voorlopige vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 20

Belanghebbende dient zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen een termijn van vijf jaar nadat hij een aanwijzing heeft gekregen tot het verleggen van een leiding bij het college een verzoek in om voorlopige vaststelling van nadeelcompensatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het formulier, opgenomen in bijlage 1.

Artikel 21

Het verzoek bevat, naast de gegevens bedoeld in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht, ten minste:

- a. een verwijzing naar de aanwijzing van het college aan de netbeheerder tot het verleggen van de leiding;
- b. een kostenspecificatie volgens het model weergegeven in bijlage 1;
- c. de hoogte van de nadeelcompensatie die naar mening van de belanghebbende voldaan dient te worden door de gemeente.

Artikel 22

1. De belanghebbende dient bij het indienen van een verzoek tot nadeelcompensatie aan te tonen op welke datum een vergunning is verleend voor het aanleggen van de leiding op de locatie waaruit zij moet worden verlegd.
2. Indien een vergunning ontbreekt, wordt gerekend vanaf de datum waarop het leggen volgens de registratie van de netbeheerder is aangevangen dan wel de leiding in bedrijf is genomen.
3. Indien niet kan worden aangetoond op welke datum vergunning is verleend of op welke datum het leggen is aangevangen dan wel de leiding in bedrijf is genomen, wordt er van uitgegaan dat de betreffende leiding langer dan 15 jaar of in het geval van een vitale transportleiding langer dan 30 jaar aanwezig is.

Besluit

Artikel 23

1. Het college neemt binnen acht weken na indiening van het verzoek een besluit:
  - a. om het verzoek buiten behandeling te laten indien dit is ingediend na de termijn als genoemd in artikel 20.
  - b. om het verzoek buiten behandeling te laten indien dit naar het oordeel van het college niet of onvoldoende is onderbouwd en nadat de belanghebbende in de gelegenheid is gesteld dit verzuim te herstellen binnen een termijn van vier weken nadat het verzuim is kenbaar gemaakt aan de belanghebbende.
  - c. om het verzoek om nadeelcompensatie geheel of gedeeltelijk toe te kennen.
  - d. om het verzoek af te wijzen.
2. Het college kan de termijn als genoemd in het eerste lid van dit artikel eenmalig met acht weken verlengen. Het college stelt verzoeker hiervan schriftelijk in kennis.
3. Het college kan op verzoek van de belanghebbende een voorschot op het te ontvangen schadebedrag uitkeren, ingeval het verzoek om nadeelcompensatie conform artikel 23 lid 1 onder c geheel of gedeeltelijk is toegekend.

Verzoek om definitieve vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 24

Het aanpassen van de leiding is gereed op het moment dat de werkzaamheden voor de verlegging van de leiding geheel zijn afgerond. Zo spoedig mogelijk na dat moment doch uiterlijk binnen de termijn van vijf jaar genoemd in artikel 20 dient belanghebbende een verzoek in om definitieve vaststelling van de nadeelcompensatie bij het college.

Artikel 25

Het verzoek bevat, naast de gegevens bedoeld in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht, ten minste:

- a. een verwijzing naar het besluit van het college tot voorlopige vaststelling van nadeelcompensatie.
- b. een naar kostensoort gespecificeerde opgave van het schadebedrag aan de hand van het model opgenomen in bijlage 1 van deze regeling.

Definitieve vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 26

1. Het college neemt binnen acht weken na indiening van het verzoek een besluit:
  - a. om het verzoek buiten behandeling te laten indien dit is ingediend na de termijn genoemd in artikel 24.
  - b. om het verzoek buiten behandeling te laten indien dit naar het oordeel van het college niet of onvoldoende is onderbouwd en nadat de belanghebbende in de gelegenheid is gesteld het verzuim te herstellen binnen een termijn van vier weken nadat het verzuim kenbaar is gemaakt aan belanghebbende.
  - c. om het verzoek geheel of gedeeltelijk toe te kennen.
  - d. om het verzoek af te wijzen.
2. Het college kan de termijn als genoemd in het eerste lid van dit artikel eenmalig met acht weken verlengen. Het college stelt verzoeker hiervan schriftelijk in kennis.

Betaling nadeelcompensatie

Artikel 27

1. Indien nadeelcompensatie is bepaald op basis van een vaste prijs dient de belanghebbende na gereedkomen van de werkzaamheden een factuur in ten hoogte van het bedrag aan nadeelcompensatie. Uitbetaling vindt plaats binnen 30 dagen nadat de factuur is ingediend.
2. Indien nadeelcompensatie is bepaald op basis van voor- en nacalculatie dient na vaststelling van de definitieve nadeelcompensatie en na gereedkomen van de werkzaamheden de belanghebbende een factuur in ter hoogte van het bedrag aan nadeelcompensatie. Uitbetaling vindt plaats binnen 30 dagen nadat de factuur is ingediend.

IV KOSTENTECHNISCHE BEPALINGEN

Algemeen

Artikel 28

De hoogte van de kosten voor het verleggen van een leiding wordt vastgesteld op basis van de hierna volgende bepalingen. De kosten worden vastgesteld aan de hand van werkelijke verplegingskosten. Deze kosten worden onderscheiden in:

- a. kosten van ontwerp en begeleiding.
- b. kosten van uit- en in bedrijfstellen.
- c. kosten van uitvoering.
- d. kosten van materiaal.

Kosten van ontwerp en begeleiding

Artikel 29

Onder kosten van ontwerp en begeleiding worden verstaan de kosten van werkzaamheden voorafgaand aan en tijdens de uitvoering. Het gaat om kosten van:

- a. overleg en correspondentie.
- b. directievoering en toezicht houden.
- c. detailengineering en daaruit voortvloeiende uitvoerende werkzaamheden.
- d. verplichtingen vanuit wet- en regelgeving.
- e. kosten ten behoeve van aanbesteden werk.
- f. kosten van benodigde vergunningen en leges.

Kosten van uit- en in bedrijfstellen

Artikel 30

Onder de kosten van het uit- en in bedrijfstellen worden verstaan:

- a. kosten van het spannings- of productloos maken van de leiding.
- b. kosten van het weer in bedrijf stellen van de leiding.
- c. kosten samenhangend met tijdelijke voorzieningen van operationele aard.

Uitvoeringskosten

Artikel 31

Onder uitvoeringskosten worden verstaan:

- a. kosten van civieltechnische, bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden.
- b. kosten samenhangend met het verwijderen van verlaten leidingen.
- c. kosten van constructieve en bijzondere voorzieningen.
- d. kosten van tijdelijke voorzieningen van fysieke aard.

Materiaalkosten

Artikel 32

Onder materiaalkosten worden verstaan de kosten van bedrijfseigen materialen die noodzakelijk zijn voor de instandhouding van de functie van de te verleggen leiding en daarvoor noodzakelijke beschermingsconstructies.

Bundeling werkzaamheden

Artikel 33

Indien sprake is van het bundelen van werkzaamheden van verschillende netbeheerders geeft de combicoördinator inzicht in de verdeling van de gezamenlijke kosten.

V SLOTBEPALINGEN

Artikel 34

Het college kan van de bepalingen in deze regeling afwijken indien toepassing van de bepalingen zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 35

Deze regeling treedt op 8 dagen na publicatie in werking.

Artikel 36

Deze regeling wordt aangehaald als: Nadeelcompensatieregeling Leidingen HARDINXVELD-GIESSENDAM.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van HARDINXVELD-GIESSENDAM in hun vergadering van 20 maart 2018

de burgemeester, de secretaris,

Bijlage 1 Kostenspecificatie (als bedoeld in de artikelen 20, 21 en 25 van de Nadeelcompensatieregeling Leidingen)

Netbeheerder:

Leiding (kenmerk):

Materiaal, medium, leeftijd, diameter:

Prijspeil kostenraming (dd-mm-jjjj):

Onnauwkeurigheidsmarge (%):

Omschrijving	Eenheid	Prijs per eenheid	Aantal	Geraamd / begroot bedrag
1. materiaalkosten				
.....				
.....				
Subtotaal				
<i>Totaal materiaalkosten</i>				
2. kosten van uit en in bedrijf stellen				
.....				
.....				
Subtotaal				
<i>Totaal uit en in bedrijf stellen</i>				
3. kosten van ontwerp en begeleiding				
.....				
.....				
Subtotaal				
<i>Totaal ontwerp en begeleiding</i>				
4. uitvoeringskosten				
.....				
.....				
Subtotaal				
<i>Totaal uitvoeringskosten</i>				
Totaal raming / begroting				

Opmerkingen bij deze tabel:

- Indien werkzaamheden voor meerdere leidingen van netbeheerders worden verricht, moet worden aangegeven welke **verdeelsleutel voor de verdeling van kosten** naar kostensoorten per leiding wordt gehanteerd.
- Ingeval sprake is van **gecombineerde werkzaamheden** dient de **netbeheerder zijn deel van de geraamde kosten weer te geven** in de kostenraming. De onderbouwing (verdeelsleutel tussen leidingbeheerders en het totaal geraamde bedrag dient te worden bijgevoegd bij de kostenraming).
- Indien de gemeente op verzoek van netbeheerder werkzaamheden verricht in het kader van de aanpassing, waarvan de kosten voor rekening van netbeheerder zijn (bijv. mechanisch grondonderzoek), dan dienen deze kosten zichtbaar te zijn verwerkt in deze raming / begroting.

Bijlage 2 Schadevergoedingsregime voor leidingen (als bedoeld in artikel 6 lid 1 van de Na-deelcompensatieregeling Leidingen)

Jaar	Percentage
1	100%
2	100%
3	100%
4	100%
5	100%
6	80%
7	72%
8	64%
9	56%
10	48%
11	40%
12	32%
13	24%
14	16%
15	8%
16 >	0%

Bijlage 3 Schadevergoedingsregime voor vitale transportleidingen (als bedoeld in artikel 6 lid 2 van de Nadeelcompensatieregeling Leidingen)

Jaar	Percentage	Jaar	Percentage
1	100%	17	44,8
2	100%	18	41,6%
3	100%	19	38,4%
4	100%	20	35,2%
5	100%	21	32,0%
6	80%	22	28,8%
7	76,8%	23	25,6%
8	73,6%	24	22,4%
9	70,4%	25	19,2%
10	67,2%	26	16,0%
11	64,0%	27	12,8%
12	60,8%	28	9,6%
13	57,6%	29	6,4%
14	54,4%	30	3,2%
15	51,2%	31 >	0%
16	48,0%		

Toelichting op de Nadeelcompensatieregeling

Inleiding

Deze nadeelcompensatieregeling is gebaseerd op de model regeling van de Gemeentelijk Platform Kabels & Leidingen (GPKL)

Met enige regelmaat komt het voor dat de gemeente bij de uitvoering van haar taken ter behartiging van het algemeen belang besluiten neemt, dan wel werken uitvoert of doet uitvoeren, waardoor één of meer burgers of bedrijven onevenredig zwaar worden benadeeld. Deze besluiten of feitelijke handelingen zijn rechtmatig. Toch kan er onder omstandigheden een verplichting tot vergoeden van schade ontstaan. Deze verplichting is gebaseerd op het rechtsbeginsel van "égalité devant les charges publiques" (gelijkheid van openbare lasten).

Het college is krachtens artikel 4:81 Awb bevoegd tot het vaststellen van beleidsregels met betrekking tot een haar toekomende of onder haar verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door haar gedelegeerde bevoegdheid. Met het vaststellen van deze Nadeelcompensatieregeling Leidingen wordt beoogd een regeling in het leven te roepen op grond waarvan benadeelden voldoende zekerheid wordt verschaft op welke wijze een verzoek om nadeelcompensatie kan worden ingediend en volgens welke normen het eventuele nadeel dat niet ten laste van de benadeelde behoort te blijven, zal worden vergoed. De regeling roept geen nieuwe aansprakelijkheden in het leven, die naar de huidige stand van het recht niet reeds bestaan.

De gemeente zal de leidingexploitanten (in de Nadeelcompensatieregeling aangeduid als netbeheerders) in een zo vroeg mogelijk stadium informeren over haar plannen. Daartoe wordt regelmatig een coördinatieoverleg kabels en leidingen gehouden, waarvoor alle leidingexploitanten worden uitgenodigd. Doel van deze bijeenkomst is elkaar te informeren over de (wederzijdse) plannen ten aanzien van werkzaamheden en projecten in de infrastructuur. De plannen die onder andere besproken worden zijn meerjarenplannen, jaarplannen en plannen die op korte termijn worden gerealiseerd.

De regeling is gebaseerd op de binnen de gemeente te voorziene planningshorizon. De gemeente gaat er vanuit dat binnen 5 jaar na het verlenen van een vergunning voor het leggen van een leiding in openbare ruimte de gemeente geen werkzaamheden uitvoert, die verlegging van een conform vergunning aangelegde leiding noodzakelijk maakt. Na deze 5 jaar wordt een periode van 5 tot 15 jaar gehanteerd, waarbij het bedrag van nadeelcompensatie trapsgewijs wordt afgebouwd van 80% naar 0%. Voor vitale transportleidingen wordt een termijn gehanteerd van 5 tot 30 jaar, waarbij het bedrag van nadeelcompensatie trapsgewijs wordt afgebouwd van 80% naar 0%. Voor meer informatie wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Vitale transportleidingen die ouder dan 30 jaar zijn, komen op basis van de Nadeelcompensatieregeling niet in aanmerking voor nadeelcompensatie. Deze termijn van 30 jaar is mede gebaseerd op adviezen van de commissie Burgering^[1] en op de in de nadeelcompensatieregelingen^[2] van het Rijk gehanteerde termijnen, die algemeen als redelijk worden beschouwd. Bovendien is het niet wenselijk een langere termijn vast te stellen. Voor de gemeente is het al lastig genoeg te voorspellen hoe de openbare ruimte over 15 jaar eruit zal zien laat staan welke ontwikkelingen zich er over 30 jaar zullen voordoen. We leven immers in een tijd waarin de ontwikkelingen elkaar in een steeds sneller tempo opvolgen. Want wat gisteren nog goed was, voldoet morgen niet meer aan de eisen van de tijd. Bovendien hebben alle overheden te maken met mondigere burgers, bedrijven, instellingen en lobbygroepen die via inspraak hun eigen stempel op de openbare ruimte proberen achter te laten waarmee zij zich zelf identificeren. De inrichting van de openbare ruimte vindt steeds vaker plaats op basis van "incidenten" die een grote weerslag op de inrichting van de ondergrondse infrastructuur hebben. Naast de dynamiek van de individualisering en privatisering van de openbare ruimte mag ook niet uit het oog worden verloren dat de gemeente bovendien te kampen heeft met een schaarste aan geschikte ondergrondse ruimte voor de aanleg of uitbreiding van netwerken. Verder moet nog worden opgemerkt dat de leidingen om niet liggen, zodat een verschuiving van het risico van de kosten van verlegging na 30 jaar ook voor vitale transportleidingen in beginsel meer dan redelijk is.

[1] In het definitief eindadvies van 23 april 2010 van de Commissie Nadeelcompensatie & Brandkranen, ook wel aangeduid als de commissie Burgering, wordt in het kader van uniformering van allerlei gemeentelijke nadeelcompensatieregelingen een maximale termijn van 30 jaar voorgesteld voor waterleidingen die zich in de natte infrastructuur bevinden.

[2] Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft sinds begin jaren 90 een regeling voor de vaststelling van nadeelcompensatie voor het verleggen van kabels en leidingen. Deze regeling is laatstelijk herzien en vervangen door de zogenaamde Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken (NKL 1999). Ook deze regeling hanteert een maximale termijn van 30 jaar voor kabels en leidingen die zich in de natte infrastructuur bevinden.

Bij de bovenstaande toelichting moet een belangrijke kanttekening geplaatst worden. Ingevolge artikel 3:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht mogen de voor één of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen. Aan dat artikel komt naast de in de Nadeelcompensatieregeling neergelegde beleidsregels een zelfstandige betekenis toe. Bij grootschalige projecten is de gemeente gehouden te onderzoeken hoeveel de door de verlegging te lijden schade bedraagt en daarna te beoordelen voor wiens risico die schade moet komen en of sprake is van onevenredige schade, die al dan niet voor vergoeding in aanmerking komt (Rb. Rotterdam 7 juli 2011, LJN BR3406). De uitspraak is gedaan in een geschil waar voor de uitvoering van het project Markthal een aanwijzingsbesluit is genomen tot het verleggen van kabels en leidingen. Aan de verlegging van die kabels en leidingen hing een kostenplaatje van 3,5 miljoen euro. De rechtbank kwam tot het oordeel dat de gemeente Rotterdam door deze schade niet of onvoldoende in het kader van artikel 3:4 Algemene wet bestuursrecht te betrekken de in dat artikel verankerde onderzoekspllicht heeft geschonden.

Voor de netbeheerders is het verder van groot belang dat ingrepen aan hun vitale transportleidingen tot het uiterste minimum worden beperkt, aangezien bijna iedere ingreep de kwaliteit van dat deel van het netwerk in negatieve zin beïnvloedt en de leveringszekerheid in gevaar brengt. Uitgangspunt in de Nadeelcompensatieregeling is dan ook dat verlegging van vitale transportleidingen zo veel als mogelijk wordt voorkomen. Om dit doel te bereiken is in de Nadeelcompensatieregeling de verplichting opgenomen dat de gemeente bij gebiedsontwikkeling in een zo vroeg mogelijk stadium in contact treedt met de netbeheerder. Zeker indien het duidelijk is dat de uitvoering van een mogelijk ontwerp of plan voor het te ontwikkelen gebied belemmerd zou kunnen worden door de aanwezigheid van een vitale transportleiding is het geen overbodige luxe om gezamenlijk met de betrokken netbeheerder naar goede en betaalbare alternatieven te zoeken. Daarbij kunnen een reeks van vragen aan de orde komen. Zo kan bijvoorbeeld de vraag gesteld worden of een aanpassing van het ontwerp nuttig en haalbaar is als daardoor verlegging van deze dure ondergrondse infrastructuur voorkomen kan worden.

Voor alle duidelijkheid moet nog uitdrukkelijk worden opgemerkt dat het ook bij een mogelijke verlegging van niet-vitale leidingen noodzakelijk is met de betrokken netbeheerders al vroegtijdig bij de gebiedsontwikkeling in overleg te treden. Want kwesties als bijvoorbeeld de vraag of het redelijk is dat voor de oprichting van een megastore de noodzakelijke kosten van verlegging volledig bij de netbeheerder neer worden gelegd of dat deze kosten al dan niet volledig in de grondprijs moeten worden verdisconteerd, zullen immers ongetwijfeld ook bij een mogelijke verlegging van dit soort leidingen aan de orde komen.

Algemeen

Begripsbepalingen en reikwijdte

Artikel 1

Leiding: Telecommunicatiekabels zijn uitdrukkelijk uitgezonderd van deze regeling. Deze kabels vallen onder de Telecommunicatiewet die voor het verleggen en de kosten daarvan een geheel eigen regeling kent. Door in de definitie van het begrip leiding de zinsnede "waarmee het algemeen belang wordt gediend" op te nemen, wordt kenbaar gemaakt dat deze regeling niet van toepassing is op particuliere leidingen voor bijvoorbeeld winkelwagendiefstalpreventiesystemen. Leidingen voor de elektriciteits-, gas- en watervoorziening dienen het algemeen belang.

Schadebedrag: Dit is het centrale begrip in de Nadeelcompensatieregeling. Het schadebedrag omvat uitsluitend de kosten die gemaakt moeten worden om de verlegging uit te voeren. Uitgangspunt bij de bepaling van het schadebedrag bij een verlegging van een leiding zijn de werkelijke verleggingskosten. De verleggingskosten omvatten alle directe kosten die de belanghebbende netbeheerder moet maken om de leiding te verleggen.

Vermogensschade en inkomensschade worden niet als uitgangspunt genomen. Van het schadebedrag wordt een bepaald percentage als nadeelcompensatie uitgekeerd. De nadeelcompensatie wordt bepaald aan de hand van het bepaalde in deze regeling.

Vitale transportleiding: Dit zijn leidingen die aan bepaalde kenmerken voldoen en daardoor extra waardevol voor de netbeheerders zijn. Aan het verleggen van deze leidingen is een langer schadevergoedingsregime gekoppeld.

Openbare ruimte: De reikwijdte van de definitie is beperkt door eraan de eis te koppelen dat de Nadeelcompensatieregeling uitsluitend van toepassing is op openbare plaatsen en wegen die in ieder geval deels eigendom van de gemeente zijn. Op verlegging van leidingen in wegen die bijvoorbeeld aan het Rijk of de Provincie toebehoren is deze Nadeelcompensatieregeling dus niet van toepassing. Ook op

de verlegging van leidingen in bijvoorbeeld een voor het publiek toegankelijke plek/locatie zoals bijvoorbeeld de Stationsstraat, waarbij uitsluitend het beheer en onderhoud bij de gemeente ligt, is de Nadeelcompensatieregeling niet van toepassing.

De andere begripsomschrijvingen behoeven geen toelichting.

In deze regeling worden een aantal begrippen gebruikt die al in de Telecommunicatieverordening HARDINXVELD-GIESSENDAM en de daarop gebaseerde Beleidsregels kabels en leidingen HARDINXVELD-GIESSENDAM zijn gedefinieerd of nader aangevuld. Om eventuele discussies over de reikwijdte en inhoud van deze begrippen te voorkomen is expliciet naar de Telecommunicatieverordening verwezen.

Artikel 2

Behoeft geen toelichting.

Nadeelcompensatie

Nadeelcompensatie algemeen

Artikel 3

Als het college van de gemeente het besluit neemt om een aanwijzing te geven tot het verleggen van een leiding en dit leidt voor de netbeheerder tot schade die redelijkerwijs niet of niet geheel tot het normale bedrijfsrisico mag worden gerekend, dan kan de netbeheerder om nadeelcompensatie verzoeken. Op basis van deze regeling wordt bepaald of nadeelcompensatie toegekend wordt of niet en hoe hoog het bedrag is dat wordt uitgekeerd.

Artikel 4

Voor de hoogte van eventuele nadeelcompensatie zijn de artikelen in hoofdstuk II van de Nadeelcompensatieregeling bepalend. De omvang van de nadeelcompensatie is afhankelijk van het schadebedrag. Het schadebedrag dient inzichtelijk te worden gemaakt aan de hand van de verschillende kostenposten.

Nadeelcompensatie voor leidingen in de openbare ruimte

De artikelen 5, 6 en 7 bepalen de hoogte van de nadeelcompensatie als de te verleggen, te verwijderen of aan te passen leiding van de netbeheerder ligt in openbare ruimte.

Voor de vaststelling van de periode waarover nog nadeelcompensatie plaatsvindt is voor de overheid in beginsel de voorzienbaarheid het uitgangspunt. Welke periode kan worden overzien om te bepalen of een vergunning wordt afgegeven?

Voor vitale transportleidingen spelen naast voorzienbaarheid nog andere uitgangspunten een rol. De netbeheerder heeft onder andere in verband met zijn leveringszekerheid extra bescherming nodig dat deze specifieke leidingen voor een langere periode ongestoord in de grond mogen blijven liggen. Projecten waardoor verlegging van vitale transportleidingen toch noodzakelijk is, rechtvaardigen daarom het uitgangspunt dat de gemeente hiervoor over een periode van 30 jaar nadeelcompensatie verschuldigd is.

In de bijlagen 2 en 3 zijn aan de hand van twee tabellen de schadevergoedingsregimes opgenomen voor leidingen die onder de werkingssfeer van artikel 5, artikel 6 en artikel 7 vallen.

Artikel 5

De periode van vijf jaren is de periode waarin redelijkerwijs voor de gemeente voorzienbaar is dat werken in de openbare ruimte plaats zullen gaan vinden. De termijn begint vanaf het moment van verlening van de vergunning, omdat het moment van vergunnen vaststaat.

Artikel 6

De termijn vanaf vijf tot en met vijftien jaren is de periode waarin de voorzienbaarheid steeds minder wordt. Voor vitale transportleidingen is de termijn opgehoogd naar dertig jaar.

Artikel 7

Werkzaamheden binnen de openbare ruimte van de gemeente zijn niet te voorzien op een termijn van vijftien jaren of langer. Als een vergunning 16 jaar of langer geleden is afgegeven zal geen nadeelcompensatie worden uitgekeerd. Voor vitale transportleidingen bedraagt die termijn dertig jaar. De kosten voor verlegging worden in dat geval volledig tot het bedrijfsrisico van de netbeheerder gerekend.

Nadeelcompensatie in geval de leiding van de belanghebbende niet ligt in de openbare ruimte

De artikelen 8 en 9 handelen over de hoogte van de nadeelcompensatie indien de leiding van de belanghebbende netbeheerder verlegd, verwijderd of aangepast moet worden en niet in de openbare ruimte ligt.

We onderscheiden de situaties dat sprake is van ligging van een leiding in grond die in eigendom is van belanghebbende zelf, de leiding met een zakelijk recht ligt en of een recht krachtens de Belemmeringenwet Privaatrecht (BP) rust op de leiding enerzijds en overige rechtsposities anderzijds.

Het onderscheid wordt gemaakt in aansluiting op gelijke bepalingen in de Overeenkomst inzake verleggingen van kabels en leidingen buiten beheersgebied (OKL) op rijksniveau. Ingevolge de regels van het onteigeningsrecht kan aanspraak worden gemaakt op volledige schadeloosstelling in geval een leiding ligt in grond die in eigendom is van de netbeheerder, ingeval er een zakelijk recht rust op deze leiding of een BP-gedooptplicht bestaat.

Artikel 8

Voor de bepaling van de hoogte van de nadeelcompensatie is in dit artikel aangesloten bij hetgeen bepaald is in de Onteigeningswet. Dit betekent dat 100% van het schadebedrag vergoed zal worden.

Artikel 9

Indien de te verleggen, te verwijderen of aan te passen leiding niet in de openbare ruimte ligt en niet in grond van de netbeheerder, noch met een zakelijk recht of een gedoogplicht op basis van de Belemmeringenwet Privaatrecht, dan bestaat de nadeelcompensatie uit de kosten van ontwerp en begeleiding en de uitvoeringskosten. De materiaalkosten en de kosten van uit en in bedrijfstellen worden niet vergoed.

Algemene bepalingen bij het vaststellen van nadeelcompensatie

Deze artikelen hebben betrekking op de vaststelling van het bedrag van de nadeelcompensatie.

Artikel 10

Partijen dienen, in het kader van de verwijdering, verlegging of aanpassing van een leiding schade beperkend op te treden. Zij moeten rekening houden met de wederzijdse belangen bijvoorbeeld bij de technische oplossing of de keuze van het tracé. De verlegging moet gerealiseerd worden op basis van een technisch adequaat alternatief dat tegen de maatschappelijk laagste kosten gerealiseerd kan worden.

Artikel 11

Indien vanwege het werk sprake is van meerdere verleggingen, is op de eerste verlegging deze Nadeelcompensatieregeling van toepassing en komen de kosten van de overige verleggingen ten laste van de gemeente. Bedoeld worden meerdere definitieve verleggingen op dezelfde locatie in een bepaalde periode van dezelfde leiding. Indien het bijvoorbeeld voor de realisatie van een werk noodzakelijk is om tussentijds gebruik te maken van een of meer tijdelijke verleggingen totdat het definitief vastgestelde tracé beschikbaar komt, dan wordt het geheel aan uitgevoerde werkzaamheden inclusief het aanbrengen van de kabels en leidingen in het definitief vastgestelde tracé als één verlegging beschouwd.

Artikel 12

Als een vergunning verleend wordt aan een netbeheerder voor het leggen van een leiding op een locatie waarvan de gemeente vermoedt dat de leiding binnen 5 jaren verlegd zal moeten worden als gevolg van de uitvoering van werkzaamheden en in de vergunning daartoe een bepaling is opgenomen, dan zal geen nadeelcompensatie worden gegeven.

Artikel 13

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 14

Indien als gevolg van een verzakking van de grond een leiding moet worden gerezen dient de netbeheerder dit op eigen kosten uit te voeren.

Artikel 15

De nadeelcompensatie kan bepaald worden op basis van een vaste prijs of op basis van voor- en nacalculatie. Dit artikel bepaalt dat de verrekening van de nadeelcompensatie op basis van een vaste prijs plaats vindt als blijkt dat het geraamde bedrag aan nadeelcompensatie lager is dan €10.000,00. Wanneer de begroting van de geraamde kosten lager is dan €10.000,00 wordt deze raming dus als vaststaand beschouwd en als nadeelcompensatie uitgekeerd. Het voordeel van een vaste prijs ligt in de lagere kosten als gevolg van minder administratieve handelingen, geen onderhandelingen over definitieve nadeelcompensatie en minder controle.

In andere situaties geldt in principe verrekening op basis van voor- en nacalculatie. Partijen kunnen in overleg met elkaar ook voor verleggingen waarvan het geraamde bedrag aan nadeelcompensatie meer bedragen dan €10.000,00 afspraken maken over verrekening van nadeelcompensatie op basis van vaste prijs.

Bepalingen van procedurele aard

Vooroverleg

Artikel 16

De gemeente voert vooroverleg met de leidingexploitant nadat de netbeheerder per brief geïnformeerd is over de plannen en de consequenties voor betrokken leidingen. De netbeheerder kan in de brief eventueel ook verzocht worden zelf informatie te verschaffen over noodzakelijk te verleggen leidingen.

Bij de voorbereiding van een concreet project vindt overleg plaats over de gevolgen van de uit te voeren werkzaamheden met onder andere de netbeheerders. Bij complexe projecten vindt er (meestal) een startbijeenkomst plaats met alle netbeheerders, waarna er overleg plaats vindt tussen de werkvoorbereider en een vertegenwoordiger van de betreffende netbeheerder om de noodzakelijke werkzaamheden van de netbeheerder door te spreken en af te stemmen op de gemeentelijke werkzaamheden, al dan niet uitmondend in een offerte en opdrachtverlening.

In lid 1 gaat het met name over het vooroverleg in het kader van de projectuitvoering. Voordat een plan überhaupt uitgevoerd kan worden, moet het eerst worden ontwikkeld. Lid 2 gaat dan ook expliciet over het vooroverleg met de betrokken netbeheerders bij de gebiedsontwikkeling. Zeker bij grootschalige projecten, waarbij de verlegging van de ondergrondse infrastructuur zowel de gemeente als de netbeheerders voor onvoorziene en onoverbrugbare financiële kosten kan plaatsen, is het zaak dat beide partijen reeds bij de gebiedsontwikkeling zo vroeg mogelijk aan tafel zitten om eventuele struikelblokken vroegtijdig te bespreken en op te lossen. De mogelijkheid van het doen van een oriëntatiemelding bij het Kadaster biedt de gebiedsontwikkelaars een handvat een eerste indruk te krijgen of de aanwezige ondergrondse infrastructuur een belemmering voor de uitvoerbaarheid van hun initiële plan vormt. Aan de hand van het resultaat van de oriëntatiemelding moet dan worden gekeken of men samen met de netbeheerder het plan zodanig kan aanpassen dat de kosten voor beide partijen tot een acceptabel minimum kunnen worden beperkt. Ook de jurisprudentie betreffende nadeelcompensatie noopt hiertoe.

Artikel 17

De gemeente streeft ernaar in overleg tot overeenstemming te komen over de verplaatsing van leidingen. Tijdens het vooroverleg worden aspecten met betrekking tot de technische oplossing en planning aan de orde gesteld en wordt gestreefd naar overeenstemming hierover. Hoewel het in het artikel niet expliciet is opgenomen, is het primaire doel van het overleg uiteraard te bekijken of de uitvoering van de geplande werkzaamheden mogelijk is zonder de leidingen te moeten verleggen.

Artikel 18

Behoeft geen nadere toelichting.

Aanwijzing tot verlegging

Artikel 19

Het college neemt het besluit tot het geven van een aanwijzing voor het verleggen van een leiding, zo mogelijk op basis van overeenstemming, bereikt in het vooroverleg als bedoeld in artikel 17. Het aanwijzingsbesluit richt zich op de noodzaak tot verleggen en het tijdstip waarop dit gerealiseerd moet zijn. Het besluit handelt uitdrukkelijk niet over ontstane schade en nadeelcompensatie. Die aspecten komen aan de orde in het besluit dat genoemd is in artikel 23 en dat genomen kan worden nadat een verzoek om nadeelcompensatie is ingediend door de netbeheerder.

Verder is in lid 2 bepaald dat indien de netbeheerder gevolg heeft gegeven aan de aanwijzing en er binnen de termijn van 5 jaar na verzending van het aanwijzingsbesluit geen begin is gemaakt met de werkzaamheden waarvoor de aanwijzing is gegeven, de netbeheerder recht heeft op volledige vergoeding van alle door hem in redelijkheid gemaakte kosten. Ook in de Telecommunicatiewet is een artikel van gelijke strekking opgenomen.

De aanwijzing is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waardoor er mogelijkheden zijn voor bezwaar en beroep.

Verzoek om voorlopige vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 20

De datum waarop een netbeheerder een aanwijzing heeft gekregen tot het verleggen van een leiding is bepalend voor het ingaan van de termijn waarbinnen belanghebbende een verzoek om nadeelcompensatie kan indienen. Hoewel de termijn voor het indienen van een verzoek om nadeelcompensatie 5 jaar bedraagt, verwacht de gemeente dat dit in de praktijk, onder andere in verband met de afsluiting van projectbudgetten, zo spoedig mogelijk zal gebeuren.

Artikel 21

Om tot een beslissing te kunnen komen op het verzoek van netbeheerder, zijn meer gegevens noodzakelijk dan in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht als minimum opgesomd is. De aanduiding van de aard en de omvang van de schade en de specificatie van het schadebedrag dienen bepaald te worden op basis van te onderscheiden kostenposten gebruikmakend van de bijlage 1.

Artikel 22

De netbeheerder zal zelf de periode moeten aantonen van de ligging van de betreffende leiding op die locatie. In beginsel zal dit plaatsvinden met een vergunning of een daarmee gelijk te stellen schriftelijke toestemming.

Indien een vergunning ontbreekt wordt gerekend vanaf de datum waarop het leggen volgens de registratie van de netbeheerder is aangevangen dan wel de leiding in bedrijf is genomen. Indien niet kan worden aangetoond op welke datum vergunning is verleend c.q. op welke datum het leggen is aangevangen dan wel de leiding in bedrijf is genomen, wordt er van uit gegaan dat de betreffende leiding langer dan 15 jaar aanwezig is of in het geval van een vitale transportleiding langer dan 30 jaar aanwezig is.

Besluit

Artikel 23

De gemeente neemt binnen acht weken na indiening van het verzoek een besluit inhoudende één van de in dit artikel opgesomde mogelijkheden. Het verzoek om nadeelcompensatie wordt niet in behandeling genomen als deze meer dan 5 jaar nadat door het college een aanwijzing is gegeven aan de netbeheerder voor het verleggen van een leiding wordt ingediend. Het verzoek kan kennelijk ongegrond verklaard worden als de verlegging, verwijdering of aanpassing aan de leiding van belanghebbende niet door de gemeente wordt veroorzaakt. Het verzoek kan geheel of gedeeltelijk toegekend worden of geheel afgewezen worden.

Indien de aanvraag onvoldoende gegevens bevat voor een beoordeling van het verzoek om nadeelcompensatie of voor de vaststelling van het schadebedrag zal belanghebbende 4 weken de gelegenheid krijgen om aanvullende informatie te verstrekken. De termijn van 8 weken na indiening van het verzoek om nadeelcompensatie, waarbinnen het college een besluit dient te nemen, wordt opgeschort met ingang van de dag waarop aanvullende informatie wordt gevraagd.

Het besluit tot vaststelling van de nadeelcompensatie is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waarvoor mogelijkheden van bezwaar en beroep bestaan.

De gemeente kan de termijn eenmalig met een redelijke termijn verlengen, met een maximum van acht weken. Dit zal schriftelijk aan de belanghebbende worden medegedeeld.

Verzoek om definitieve vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 24

De netbeheerder dient binnen de termijn van vijf jaar genoemd in artikel 20 nadat de werkzaamheden voor de verlegging van de leiding zijn afgerond het verzoek in te dienen voor de definitieve vaststelling van de nadeelcompensatie. Die wordt bepaald op basis van werkelijk gemaakte kosten.

Artikel 25

Het verzoek moet in elk geval bevatten:

1. het aanwijzingsbesluit tot verleggen op basis van artikel 19,
2. het besluit over nadeelcompensatie op basis van artikel 23.

Definitieve vaststelling nadeelcompensatie

Artikel 26

Zie de toelichting bij artikel 23.

Betaling nadeelcompensatie

Artikel 27

Is de nadeelcompensatie definitief vastgesteld dan dient de netbeheerder voor de betaling daarvan een factuur in te dienen. Uitbetaling vindt plaats binnen 30 dagen nadat de factuur is ingediend.

Kostentechnische bepalingen

Algemeen

Artikel 28

Bij de bepaling van de nadeelcompensatie is sprake van een berekening op basis van de werkelijke kosten. Dit zijn de kosten die direct toegerekend kunnen worden aan de verlegging van de leiding. Leidingen worden beschouwd als niet verhandelbare objecten en hebben geen economische waarde in die zin. Tot slot is hierbij van belang dat de verlegging gerealiseerd moet worden op basis van een technisch adequaat alternatief tegen de maatschappelijk laagste kosten ten opzichte van de meest voor de hand liggende variant. Netbeheerder en gemeente ondervinden geen nadeel van de gekozen oplossing.

De meest voor de hand liggende variant is een verlegging van de leiding ter plaatse van de probleemlocatie. Denkbaar is echter, dat één van de partijen gebaat is bij een andere oplossing. Dit is bijvoorbeeld het geval indien de situatie ter plaatse van het uit te voeren werk zo ingewikkeld is, dat de netbeheerder er de voorkeur aan geeft - ook uit een oogpunt van efficiënt beheer - de leidingen gedeeltelijk te verplaatsen dan wel andere maatregelen te treffen buiten de grenzen van het uit te voeren werk. In principe dient te worden gekozen voor dit laatst genoemde, meest aantrekkelijke alternatief, tenzij de andere partij ten gevolge daarvan in een slechtere positie komt te verkeren dan het geval zou zijn geweest bij verlegging ter plaatse van de probleemlocatie. Partijen kunnen dan nadere afspraken maken over de schadeverdeling. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een leiding over een grotere lengte wordt verlegd dan bij een oplossing op de probleemlocatie. Voor de netbeheerder kan dit dus nadeliger uitpakken.

Als bij een verlegging de netbeheerder de gelegenheid benut om bijvoorbeeld de capaciteit te laten toenemen of andere kwantificeerbare voordelen heeft komen de kosten ervan niet in aanmerking voor vergoeding. Ook de kosten van het rijzen van een leiding worden volgens artikel 14 niet vergoed.

Kosten van ontwerp en begeleiding

Artikel 29

Bij de post ontwerp en begeleiding betekent dit dat de netbeheerder het aantal uren en de tarieven moet overleggen.

De netbeheerder mag in principe pas kosten declareren vanaf het moment dat overeenstemming is bereikt over de oplossing. In de praktijk houdt dit in dat de eerste paar afstemmingsoverleggen niet kunnen worden gedeclareerd in verband met de maatschappelijke afstemmingsplicht.

Kosten van uit- en in bedrijfstellen

Artikel 30

Tijdelijke voorzieningen van operationele aard zijn voorzieningen die benodigd zijn om de levering tijdens de uitvoering van een verlegging te waarborgen. Voorbeelden zijn extra kosten van personele aard ten behoeve van bedrijfsvoering en hulpmiddelen zoals watertanks, gasflessen en noodaggregaten.

Uitvoeringskosten

Artikel 31

Kosten van civieltechnische, bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werkputten en ondersteuning. Alle tijdelijke voorzieningen van fysieke aard die nodig zijn tijdens de bouw vallen onder de uitvoeringskosten.

Onder tijdelijke voorzieningen van fysieke aard worden alle tijdelijke fysieke leidingen verstaan die de netbeheerder moet aanleggen en later buiten bedrijf moet stellen. Deze kosten houden nauw verband met de noodzakelijke continuïteit van het bedrijfsproces van de betrokken netbeheerder. Het betreffen voorzieningen die worden opgeheven zodra de definitieve verlegging is gerealiseerd.

De kosten die de aannemer moet maken om de leiding uit de grond te halen vallen onder uitvoeringskosten. Ook het opslaan in hanteerbare stukken en het transport op de bouwlocatie zijn uitvoeringskosten.

De kosten samenhangend met de uitvoering van het verwijderen van verlaten leidingen vallen eveneens onder uitvoeringskosten.

De kosten voor de afvoer van vrijgekomen materialen naar een tijdelijk werkterrein behoren tot de uitvoeringskosten.

Materiaalkosten

Artikel 32

Onder materiaalkosten worden in elk geval verstaan kosten van leidingcomponenten, kosten van elektrotechnische, werktuigbouwkundige en civieltechnische materialen, alsmede kosten van bouwmaterialen, alsmede kosten van bouwmaterialen bestemd voor gebouwen waarin delen van leidingsystemen worden ondergebracht.

Transportkosten en stortkosten van vrijgekomen leidingen vanaf de bouwlocatie naar de stort of verwerkingslocatie behoren tot de materiaalkosten (behalve de stortkosten ingeval de leiding asbesthoudende stoffen bevat. Hierbij is in aanmerking genomen dat deze kosten bij vervanging van de leiding op eigen initiatief ook ten laste komen van de netbeheerder).

De materiaalkosten van constructieve en/of bijzondere voorzieningen die worden veroorzaakt door eisen van derden (en niet door gemeente) vallen onder de materiaalkosten.

NB De materiaalkosten van constructieve en/of bijzondere voorzieningen die worden veroorzaakt door eisen van gemeente vallen onder de uitvoeringskosten.

Bundeling werkzaamheden

Artikel 33

In geval van bundeling van werkzaamheden van verschillende netbeheerders moeten de kosten worden verdeeld over de netbeheerders. De projectkosten worden verdeeld in direct aan de netbeheerders toe te delen kosten en gezamenlijke kosten. De direct toe te delen kosten zijn kosten van in- en uit bedrijf stellen en materiaalkosten exclusief de extra materialen die nodig zijn voor de gezamenlijke kruising. De gezamenlijke kosten zijn de uitvoeringskosten, ontwerp en begeleiding en de extra materialen die nodig zijn om gezamenlijk te kruisen.

De verdeelsleutel voor de gezamenlijke kosten wordt bepaald op basis van de afzonderlijke fictieve kosten van uitvoering en ontwerp en begeleiding die zouden moeten worden gemaakt als elke netbeheerder afzonderlijk zou kruisen.

Slotbepalingen

Artikel 34

Behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 35

Behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 36

Behoeft geen nadere toelichting.